

Natuur rond het Markdal

Info: 06-40007219

Gasten in augustus

En toen was het ineens weer augustus. Op een of andere manier is het de ultieme zomermaand, met warme, broeierige dagen, donkergroene tinten en rijpend fruit. Anderzijds kondigt augustus ook al weer het einde van het groeiseizoen aan: de dagen worden merkbaar korter en er begint van alles te verschuiven in de natuur. Er daalt een stilte over de dagen en ikzelf vind die behoorlijk weldadig, want het is de laatste maand voor de drukte van het nieuwe studiejaar, waarin ik weer een nieuw cohort nieuwsgierige jonge mensen van alles moet leren. Als vogelliefhebber is die stilte erg letterlijk te nemen, omdat het krijzen van de gierzwaluwen begin augustus ophoudt en de andere vogels meestal nog zwijgzaam zijn. Het vertrek van de gierzwaluwen is een duidelijk teken van de veranderende seizoenen en de aankomend herfst. Met de vrienden van de West-Brabantse vogelwerkgroep wijzen we elkaar op de laatste die we zien. Na de eerste week van augustus komt dat bijna niet voor, want dan zijn de meeste allang vertrokken en misschien zelfs al aangekomen in Kongo, waar ze boven het diep-donkere regenwoud de winter doorbrengen. Ik heb de sterke neiging om, als ik in deze tijd van het jaar zo'n groep gierzwaluwen zie, die hoog boven Breda nog een paar rondjes vliegen en hun afscheidskreten laten horen, ze een goede reis toe te wensen: "Pas goed op jezelf en kom veilig terug! Tot volgend jaar". Ooit zag ik half september eens een eenzame gierzwaluw vliegen boven de Dintelse Gorzen en ik maakte me zorgen of dat wel goed ging komen.

We five love 'schermbloem'.

Het is trouwens wel opmerkelijk dat die gierzwaluwen überhaupt de moeite nemen om helemaal naar het hoge noorden te vliegen om daar hun nesten te bouwen en hun jongen groot te brengen. Kennelijk wordt het risico van de vlucht hier naartoe ruimschoots gecompenseerd door de zomeromstandigheden hier met lange dagen en volop voedsel: het gebruikelijke verhaal van trekvogels in het algemeen. Het is volgens mij dan ook niet zo dat "onze" gierzwaluwen, grasmussen, grutto's en andere trekvogels 's winters lekker gaan overwinteren in zonniger streken, zoals sommige menselijke trekvogels naar Spanje gaan. Het is eerder zo dat Afrikaanse vogels een zomerexcursie maken, omdat het ze meer oplevert: gelukszoekers dus eigenlijk. Dat blijkt ook een beetje uit de soortsaamenstelling van een aantal vogelfamilies. Om terug te komen op de gierzwaluwen: in Europa ten

noorden van de Middellandse zee is maar één soort wijdverbreid en dat is de "gewone" gierzwaluw. In het overwinteringsgebied van deze soort tref je daarnaast nog zes of zeven andere soorten gierzwaluwen aan, die zich al dan niet als trekvogels gedragen. Iets vergelijkbaars heb je met nachtzwaluwen, waarvan er meer dan 20 soorten zijn in Afrika ten zuiden van de Sahara. In midden en noord-Europa is er maar één!

Nou zijn er ook vogelfamilies waarvan de diversiteit in de noordelijke gebieden juist weer veel groter is dan in Afrika, denk alleen maar aan ganzen en zwanen. En de steltlopers, meeuwen en sterns zijn hier ook erg goed vertegenwoordigd. De relatieve stilte van augustus duurt dan ook niet lang. In dezelfde tijd dat de gierzwaluwen hun biezen pakken komen de eerste noorderlingen (en oosterlingen) hier al weer aan. Het broedseizoen zit erop en ouders, al dan niet met jongen van hetzelfde jaar, zoeken een plekje

om te ruïen en te vreten. Grote vluchten steltlopers (die soms moeilijk uit elkaar te houden zijn) komen naar de kust en het grote water. De meeuwen hebben hun winterkleed alweer aangetrokken en we kunnen ons weer verheugen op zeldzame, maar gewenste gasten zoals de reuzenster. De eenden hebben hun verwarrende eclipskleden ingewisseld voor mooie verse veren en wij kunnen ons verheugen op de volgende fase van het jaar.

Turkse broden?

Of begin van einde van de eik?

Leo Nagelkerke, West-Brabantse Vogelwerkgroep

Markandalletjes

* Vlinders vliegen fladderend volop: het is de 'juli top'. Zomerdriehoek zakt naar het zuiden. Scheurkalender half leeg.

* Aardbeienplantenkwekerij Frank van Alphen start met gesloten systeem. Alle water met bestrijdings- en voedingsmiddelen wordt opgevangen en hergebruikt. Komt niet meer in de Mark of grondwater. Winst voor waterkwaliteit en Waterschap! Landschappelijke inrichting volgt binnenkort. Conform afspraken bestemmingsplan Alphen-Chaam.

* Elke zondagmiddag. IVN natuurtuin Oranjepolder open. Domeinweg 9, Oosterhout. Nu zaterdag-werkochtend. Sociaal gezellig.

* Ulvenhout. Dorpsplantenwandeling. KNNV-IVN. Zondag 13 aug. 13.30-15.30. Natuur anders in versteende omgeving. Aanmelden. IVN Mark&Donge.

* Bleeke Heide: vijftien Lepelaars (Paul Prinsen, Bianca Ansems). Merkske: Blauwe, Bruine Kieken- en Wespendif. (Benne Roelen). Markdal: twee IJsvogels op (multifunctionele) kanosteiger. Biebergstuw. Kijk overal en geniet!

Joop van Riet – natuurgids IVN

*Pareltje van boerderij.
Verscholen in Markdal, maar waar?*